

# BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG, BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRA:</p> <p>Helyben házhöz hordva egy hóra . . . . . 1 kor. 60 fill.</p> <p>Vidéken postán küldve egy hóra . . . . . 1 kor. 20 fill.</p> <p>Egyes szám ára 2 fillér.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ:</p> <p><b>Dr. VERÉB GYULA.</b></p>	<p>SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:</p> <p>Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.</p> <p>Kéziratok nem adóznak vissza.</p> <p>Hirdetések Arszabály szerint.</p>
---	---	---

## A bajai bank.

Ugy tudjuk, hogy tegnap a bajai bank ügyében itt járt Baja első embere és bizony megilletődve panaszkodott, hogy a bajai bank bukása, amelynek tisztviselőit vagy miert egy szegény ember milliós nyereségének elsikkasztásával vádolják, tönkre teszi a bajai kisipart.

Bizony nagyon megfontolandó ez a kijelentés. Megnézhetnék ezentúl a kisiparosok, milyen bankhoz fordulnak segítségért, melyikbe viszik nehezen megtakarított filléreiket.

Különösen arra vigyázzanak, olyan bankba ne vigyék, amelynek, — van Szabadkán is egy, — van vagy huszonhat igazgatója, még egyszer annyi aligazgatója, egy tucat elnöke.

És ebből a század elnök, igazgató, meg aligazgatóból, — pedig kapnak ám busás pénzt, — azt, hogy mi történik a bankban, nem tudja egyike sem.

Kezeli a pénzt, itélkezik mások hitelképessége, becsületessége fölött néhány pénzügyi zseni.

Tetszik tudni kiket tartanak ma pénzügyi zseniknek? Hanem mikor baj van, akkor elől az igazgatókkal, elnökökkel, készek lótni-futni, hogy a pénzügyi lángeszek megmenekedjenek a csávából. Hiszen ennyit csak megtehetnek, kapnak elég fizetést a szegény emberek pénzéből semmiért.

Persze a nagynevűek, ekkor már a saját nevük érdekében is, megmozgatnak füt-fát, hogy a pénzügyi lángeszek manipulációi napfényre ne kerüljenek. És ezek a háttérben kotlanak a pénzen, dirigálnak tovább, itélkeznek tovább mások hitelle, becsülete fölött. Ők a pénzüggel tisztában vannak. A nagynevű elnökök és igazgatók hozzák rendbe a maguk becsületének a szénáját. A pénzügyi lángész ugyanis nem törődik a becsülettel, mert szerinte a becsület a pénz, minden egyéb viszonylagos fogalom, nekik pedig meg van a pénzüg, ami szerintük becsületük, az istenségük is.

Szinte csodálatos, hogy akadnak

olyan emberek, akik tekintélyüket, becsületüket képesek megfizettetni, s egy pénzintézet élére állni, melynek a kezeléséből, az üzleteiből annyit sem tudnak, mint az a szegény ember, aki pénzre szorult, mert ez legalább akarva, nem akarva is kénytelen megjegyezni, hogy milyen nagy kamatlábra ad pénzt az a híres bank.

Bukások, csalások napirenden vannak. És mégis akadnak pénzre nem szoruló emberek, akik a tekintélyüket, jó hírnevüket, népszerűségüket áruba bocsátják egy hangzatos, de ami a fő, jó fizetéssel járó címért.

Hát elismerjük mi, hogy kellenek a bankok élére nagynevű keresztények. De ezen keresztények tartásuk kötelességüknek a bankigazgatói fizetést a kérelhetetlen ellenőrzés nagy munkájával megszolgálni.

Ha ezt tennék meg, kevesebb a bajai bankéhoz hasonló eset fordulna elő, kevesebb Heltai Adolárok és Amigélek akadnának. Nem engednék akkor meg, hogy a közönség pénzével még vakítsák is a közönséget. A vakításokra fordított nagy összegeket megtakaríthatnák, leszállíthatnák a kamatlábat és mégis több lenne az osztalék.

Igy is lenne az, ha több volna a lelkiismeret, ha fáradtságot vennének maguknak és ellenőriznék a nagynevűek, kik a bankok dédelgetettjei, s kikerül nyúzzák a bőrt, csak hogy a dédelgetetteknek jusson.

Tisztelet a kivételnek. Sajnos volna, ha ez a jellemzés minden bankra ráillene. Hogy melyik bankokra illik rá? Tessék végigmenni a bankokban, megnézni a bankot vezető finác lángész és környezetének arcát és megállapíthatják, melyik bankhoz fordulhatnak igazán bizalommal.

## Városi közgyűlés.

A mai közgyűlésen, mintha belátták volna, hogy a közgyűléseknek nem éppen az a célja, hogy a polgármester ellen tüntessenek, ha van ok, ha nincs ok. Folyt esendesen minden a maga medrében. A Gyűlésok okoztak csak nagyobb kavargást, de valami égbekiáltó kavargás ez sem volt;

se nem ártott, se nem használt egyik félnek sem. Egy parázsnyi szónokverskedésre adott ugyan alkalmat, de a vihar elült hamarosan.

A közgyűlés részletes lefolyásáról szóló tudósításunk a következő:

### A polgármesteri jelentés.

A polgármester megnyitván a közgyűlést, Hoffmann Kálmán a póttárgysorozatot, majd a polgármesteri jelentést olvassa föl. A polgármesteri jelentésből kiemeljük, hogy a múlt hó közpénzmaradványa a házipénztárnak 117,712 kor. 97 fillér volt. A polgármester jelenti még, hogy Törley József elhalálása alkalmából a tanács részvétét fejezte ki az özvegynek.

A polgármesteri jelentést egyhangulag tudomásul vették, ami után áttértek az

### indítványok és interpellációk tárgyalására.

Neorcics Szaniszló interpellációját Volgyi Péter alszámvévő minősítésére vonatkozólag kiadták a tanácsnak.

Pleszkovics Lukács dr. indítványát a választókerületek új beosztására vonatkozólag tanulmányozás végett kiadták a tanácsnak azzal, hogy ezen ügyben az október havi közgyűlés elé terjeszsen javaslatot.

Ugyanez Pleszkovics Lukács dr. indítványát a polgármester nyugdíjárólakára vonatkozólag levették a napirendről, mint szabályrendelet-ellenest.

### A fizetések.

A tisztviselőknek drágasági jutalék, Hirth József és társai fizetés rendezés, Milicity Miklós és társai kézbesítők kérvényét drágasági pótlék, Vujkovic Cvijun Jakab és társai helypénzszedők kérvényét drágasági pótlék a rendőrlégények kérvényét fizetésük rendezése iránt egyhangulag elutasították.

A díjnokok fizetését emelték. Ezentul csak két korona, két korona negyven fillér és három koronával javadalmazott díjnokok lesznek.

A gimnáziumi szolgák fizetését 25 százalékkal emelték.

Az iskolaszolgái állásokat 5—(800) koronával rendszeresítették, de úgy, hogy ezen túl a tatarozás, tisztogatás és fűtés az iskolaszolgákat fogják terhelni.

Dimitrievics Bogdan helyettes pénztárnoknak és Martyn Albert helyettes ellenőrnek helyettesítési idejükre megadják visszamenőleg a pénztárnoki és ellenőri fizetést.

### Egyházi ügyek.

A mindenkor szabadkai szent-rókus plébánosnak a sándori hívők után öt megillető párbér megváltása fejében évi 800 koronát szavaznak. A mostani plébános a párbér megváltását 1905 január elsejéig visszamenőleg élvezi.

## Krécsi A. Nándor

könyvkereskedése

Szabadka, Deák-utca 1. szám.

(Kunetz áruház mellett)

Ajánlja könyv-, papir-, zenemű- és írószerkereskedését a közlegő iskoládv dusan felszerelt alkalmára a t. szülők szives figyelmébe, hol az összes gimnáziumi, képezdel, felsőbb leányiskolai, polgári flu és leány, elemi iskolai tankönyvek az előirt kiadásban kaphatók. Imakönyvek vászon-, celuloid- s bőrkötésben a legnagyobb választékban; továbbá iskola táskák, könyv-szíjak, rajztömbök, Rákóczy körző, mely a legerősebb, mindamellott nagyon jutányos árban. Vidéki megrendelések még az nap elintéztetnek. A nálam vett iskolakönyvek minden vászonba kötve köttetnek be 24 óra alatt. 100-7-2

A szabadkai szerb hitközség templomának renoválására huszezer korona segélyt szavaznak meg.

A királyi templom építésére husz koronát adományoznak.

#### Tanügy.

A felső kereskedelmi iskolára vonatkozó miniszteri leiratról elhatározzák, hogy ezen intézet állami felállítását végezték ismét felírni a miniszterhez, kimutatva ezen intézet szükségességét azzal is, hogy a most társadalmi úton megnyitandó felső kereskedelmi iskolába, dacára a magas tandíjnak, már eddig is negyvennél több tanuló iratkozott be.

Ezen iskolának megszavaznak 3000 kor. évi segélyt, amit azonban csak a nyilvánossági jog elnyerése után folyósítanak.

A kelebiai iskola bérletét egy évre meghosszabbítják, kijelenti azonban a polgármester Tumbász Ferenc felszólamlására, hogy az új iskolaépület 1908-ra okvetlenül felépül, mert most már kiírják az építésre az árlejtési pályázatot.

A szegedi siketnémák intézetében egy szabadkai alapítványi hely létesítését határozzák el.

Taussig Vilmos emlékeire létesített tanulmányi jutalomdíjra vonatkozó alapító levelet elfogadják.

#### A Majsai-uti felüljáró.

A máv. csak nem akar Szabadkának segíteni. A Majsai-uti felüljárót csak azon esetre akarja felépíteni, ha a város a szükséges területeket maga sajátítja ki, vagy a kisajátítási összeget az államnak biztosítja.

A törvényhatósági bizottság felír ezen ügyben a kormányhoz, hogy nem hajlandó többel, mint 10 százalékkal hozzájárulni az építkezés költségeihez, mert a Majsai-uti közlekedési mizériákat az államvasut maga idézte elő s mert a felüljáró építése a baja-báttaszéki vonalnak elsőrendű vonallá emelése folytán amugy is kötelessége lesz az államvasutaknak. De nem járulhat többel az építéshez azért sem, mert a vasut Szabadkával szemben még ezen jogos kérelmeit sem veszi figyelembe.

#### Személyi ügyek és segélyek.

Peits István házipénztárnok 2380 koronával nyugdíjaztatik.

A szabadkai menhelybe bizottsági tagokul beválasztatnak: Farkas Zsigmond és Purgly Sándor dr.

A Szudarevich Jenő tetemének kimentése körül érdemeket szerzett mentőknek 60 kor. jutalmat szavaznak meg.

Kálly János tűzkárosultnak 20 korona segélyt adományoznak.

Dósa László és nejét felveszik a város kötelékébe.

Gabrics Vince gazdasági felügyelőnek 2 havi, Simics János és Csipak Nándor rendőröknek két-két havi szabadságot engedélyeznek.

Özv. Milánkovics Kálmánnak 600 korona özvegyi ellátási díjat állapítanak meg.

#### A Gyukicsok.

Egy lánca föld eladása okozott egy kis lármát, személyeskedést. Egy rossz számjelzés egész háborút keltett. A háborúnak tulajdonképpen oka pedig az volt, hogy az egyik Gyukics a polgármester híve, a másik Gyukics meg a polgármester-barát Gyukicsnak az ellensége, mert emez vette meg a lánca földet.

A lánca föld eladását már elhatározta a múlt havi közgyűlés. Most Reisner Lajos azt indítványozta, hogy ne adják el a földet, mert a parcella számában tévedés van. Pleszkovits Lukács dr. meg azt indítványozza, hogy vagy adják a másik Gyukicsnak, aki többet ígért, mint az első Gyukics, vagy bocsássák nyilvános árverésre.

A Gyukics-ügyben névszerinti szavazást is kértek, de csak tizenötön s így a névszerinti szavazás elrendelhető nem volt.

Vége a Gyukics ügynek azt lett, hogy elfogadták a tanács javaslatát a hibás parcellázás kijavításával.

Amit azonban be akartak bizonyítani, hogy talán valami kedvezményben részesült

a polgármester-barát Gyukics, az nem sikerült a másik Gyukicsnak.

#### A fogyasztási adó.

A bor- és huszfogyasztási adóra vonatkozólag elhatározták, hogy egyelőre kénytelenségből megadják a miniszter által kért 18.000 korona többletet, de felírni a miniszterhez, hagyja meg a régi 362.000 kor. megváltási összeget.

#### Egyéb ügyek.

Nyolc állami adóvégrehajtó teszi szeptember elsejétől kezdve tiszteletét az adóhátralékosoknál, a különféle adónemekből már van vagy kétféle hátralék.

A Deák-utcának keramittal nem burkolt részét aszfaltburkolattal látják el.

Deutsch Hermann és a faipar részvénytársaság kérvényeit 15 évi pótdadó és követelvény mentesség iránt kiadták a tanácsnak tanulmányozás végett.

A tisztviselők fogyasztási szövetkezetének nem adták meg a fogyasztási adómentességet.

A pusztaszeri Árpád szoborra kétszáz, a törökbecsei Leininger szoborra ötven koronát szavaznak meg.

Mayer Mórnak a vasutal szemben lévő elárúsító bódét évi 500 koronáért kiadták még két évre.

#### Árpád-ünnep.

A pusztaszeri síkon álló millenáris emlékmű előtt f. évi szeptember hó 15-én (vasárnap délelőtt 9 órakor országos Árpád-ünnepet rendeznek, melyre a következő felhívást bocsátotta ki a rendező bizottság:

Magyar Hazánk Polgárai!

Ezer esztendő telt el azóta, hogy elhalt honosunk Árpád fejedelem, aki hadával és népével az azziai őshazából e tájakra beérkezett. Aki sátrát a szeri pusztán felütötte s pihenőt rendelve a hadak nagy útja után, vezértársaival és népe nagyjaival törvényeket szerze nemzetének; megújította az Eteleközön kötött vérszerződést, hogy ezen az alapon népe és hazája megálljon mindenhá.

Ezer esztendeje, hogy a honfoglaló hős megért atyáihoz, szent örökét népe erős lelkére, bátor szívére és harcot kibíró karjára bízván.

Ezer esztendő a halandóknak nagy idő, de csak egy pillanat a halhatatlanok időszámításában, kiknek életidejét tetteik és alkotásaik nagyságával mérik.

Honosunk Árpád fejedelem ezeréves halotti álma egy haza és egy nemzet ezer éves életét jelenti. Nemzetek, országok enyésztek el ez idő alatt, de Árpád népe ma is él, országa ma is áll, mert a jog és alkotmány sziklájára van alapozva.

Ezen alkotmány ott született a szeri pusztán, mely véres hadizajok és bölcs államtanácskozások helye volt, és amelyen ma, első fejedelmünknek, hon- és alkotmány-szerző Árpádnak szobra áll.

E helyre már évek óta vonják ellenállhatatlanul hazafias érzések a magyart, hogy az ősök emlékének, a mélabus tájon lelki elborongással, adózzák.

Apoljuk szívünkben a magyar érzéseket! Nehéz idők viharos felhői kővályognak nemzetünk felett. Osi alkotmányunk szent sínei hegyén gyűljünk össze most, Árpád fejedelem megdicsőülésének ezredik esztendejében, erőt meríteni az ősapákra való hálás visszaemlékezésből.

Teljük meg lelkünk ősi nagyságunk fényével és dicsőítsük az ezeréves halott fejedelmet ott, hol országa és népe örök életének biztosítékait megteremtette. A szeri síkon szerzett alkotmány védte meg nemzetünket hadvész századok zajlásai alatt, és védi ma is, keserű megpróbáltatások vészes forgatagjaiban.

Ezen a helyen buzog fel a hazaszereget soha ki nem apadó forrása, melyből reményt, kitartást, erőt merít a multak fényén és nagyságán elmerengő lélek. Ez a hely az, hol a régi dicsőség emléke minket, kései

utódokat az emberi művelődés nagy munkájában való derekas helytállásra serkent.

Ez a hely az, ahol a haza tiszta és szent szerelmének oltára, Árpád fejedelem emléke, a fölöttünk élő hatalmas Isten szabad ege alatt áll!

Ez oltárhoz elzárándokolni ne késsetek magyar hazánk polgárai.

## HIREK.

### Tájékoztató.

**Szeptember 1.** A szabadkai Sport-egylet versenye Paliocsfürdőn.

**Szeptember 8-án** a „Szent József”-hez címzett szabadkai első általános betegsegélyező- és temetkezési egylet zászlószentelési alapja javára rendezendő szüreti mulatsága a Hungária szálloda kerthelyiségében.

**Szeptember 4.** Szállodások, vendéglősök, kávéháztulajdonosok, korosmárosok országos kongresszusa a Pest-szálloda nagytermében.

**Szeptember 22.** A kath. legényegylet szüreti mulatsága az egylet saját helyiségében.

**Országos vásár.** Szabadkán szeptember hó 1-8-5, 2-ik és 3-án.

### Felhívás a szülőkhöz!

A „Bácsordasi Magyar Kör” alapszabályainak 2. §-a értelmében díjtalanul eszközöl gyermekeserét s örökdi a gyermekek tisztességes ellátása, jó nevelése és rendes iskoláztatása felett. Felkéri tehát azon t. szülőket, akik gyermekeiket a német nyelv elsajátítása miatt cserébe adni óhajtják, hogy ez ügyben bizalommal forduljanak Pfeiffer Alajos tanító urhoz, mint a kör titkárához, ki a legnagyobb készséggel szolgál a szükséges felvilágosítással.

Bácsordas, 1907 augusztus hóban.

78-17

### Az elnökség.

— **Személyi hír.** Mladoniczky Ignác győri kanonok a pécsi kath. nagygyűlésről jövet utbaejtette Kulát, hogy nagybeteg öcsesét, Mladoniczky Vinczét, kulai esperesplébánost meglátogassa.

— **Lemondás.** Dr. Schlott Viktor szabadkai kir. járásbírói díjas joggyakornok ezen állásáról lemondott.

— **A szabadkai üzletvezetőség.** Az egyik zombori lap írja: A máv. igazgatása decentralizációjának terve a kereskedelmi miniszteriumban már elkészült. E szerint újévkor öt új üzletvezetőséget állítanak s ezek közül Szabadka is kap egy üzletvezetőséget.

— **A betegsegélyező választások.** Tegnap délután ejtettek meg a betegsegélyzőben a munkaadók kiküldötteinek a választását. A munkaadók kiküldötteinek a számát ugyanis az új törvény értelmében ki kellett egészíteni annyira, ahány kiküldötte a munkásoknak van. Az ülésen Fierst István elnök, az igazgatóságot Krizse József dr., rendőrkapitány képviselte. Megválasztottak: Antunovits János borbély, Brauchler Péter asztalos, Bodics Lukács ács, Décei Lipót kereskedő, Gstalter Mátyás szabó, Grosz Adolf vendéglős, Horváth József sütő, Illgen János kereskedő, Ispanovits Márk festő, Faragó Antal mészáros, Kirner Gyula cipész, Krmpotics Jakab kőműves, Kátai János kovács, Molnár István papucsos, Nojcsék Géza kereskedő, Neoresics Kálmán borbély, Pendsics György cipész, Pécs István szabó, Szilágyi István kereskedő, Szántai István bognár, Sörös Pál cipész, Tikvicski Péter kőműves. Tizennégyen egyenlő szavazatot kaptak akik közül kiküldötteknek kisorsoltattak: Pausics János köteles, Nánai Mihály szabó, és Schamburg Gyula szabó.

— **Leköszönés.** Dr. Eckert Sándor szabadkai 6 honvéd gyalogezredbeli tartalékos hadapród tisztelettel ezen rendfokozatáról kért leköszönése elfogadtatott.

— **Marhajárlatok kiadása a külterületen.** A mai közgyűlés elhatározta, hogy Nagyfényesen, Tavankuton, Tompán és Ludason is válthatnak ezentúl marhajárlatokat az ottani tanítóknál. De a külterületi lakosoknak megmarad azért azon joguk is, hogy a városban is válthatnak ki marhaleveleket. A tanítók ezen új munkáért évi száz koronát és a marhajárlat kiállításából befolyó jövedelem husz százalékát kapják.

— **Uj gyógytár Kulán.** Lehrer Alfréd apatini gyógyszerésznek a belügyminiszter Kulán gyógyszerügyi jogot adományozott.

— **Az elmebeteg.** A belügyminiszter most küldte meg Szabadka városnak az elmebajosoknak házilag való kezeléséről szóló ismertetését. Az évi jelentés szerint a magyarországi elmekezelőházakban összesen 13,078 beteg ápolatott. Az ápoltak közül meghalt 1343. Legtöbb elmebeteg volt a cselédek közül, 592. Legtöbb elmebajos volt 36—40 év közötti egyének közül. Öröklés útján 427 és utána közvetlen az alkohol élvezetétől volt a legtöbb, 320 áldozata e rettenetes csapásnak.

— **Sándor kataszteri munkálatai.** Sándor elkészült kataszteri munkálatai közszemlére vannak kitéve a földadó nyilvántartási hivatalban egész szeptember hó 27-ig, ameddig az érdekeltek részéről a felszólalások is beadhatók.

— **A Szent-Imre fiunevelő-intézet igazgatósága közölné teszi,** hogy még 5 hely nincs betöltve s így növendékek még mindig felvehetőek. A növendékek a főgimnázium, felső kereskedelmi és polgári fiúiskola tanulói lehetnek s havi 50 koronáért jó nevelést és teljes ellátást kapnak. Bővebb felvilágosítást Hervanek Ödön hittanár, az intézet igazgatója nyújt.

— **Az alkohol halottja.** Zomborból írják: Báits nyomdász Sifkovits nevű segédje az alkoholnak mértékelen élvezése következtében meghalt. A legszomorúbb hírek egyike ez. A háttérben társadalmunk tragédiájának elrettentő képe tűnik fel. A még csak 40 éves munkáson diadalmaszkodott az alkohol. A „jó cimborá” előre ment s alkoholos társainak alkalmat nyújtott, hogy elvesztése feletti bánatukat borba fojtsák. „Evekben keveset, de különben sokat élt”, — mondják ők; mennyit élhetett volna még! — mondjuk mi. Vajha tanulnánk e szomorú példából!

— **A zentai vashid építési munkálatainak gyorsítása végett a kereskedelmi miniszter megengedte,** hogy a munkát vasárnapon át is folytassák, úgy azonban, hogy a munkával nagyobb zajt ne okozzanak.

— **A Tisza áldozata.** Moholi tudósítónk írja: Zsivan Vrbaški moholi rendőr 10 éves fiacskája, Simon, tegnap a fürdőház közelében ültöt helyen fürdött, miközben mindig beljebb hatolt a Tiszába s mélyebb helyre jutván, ottveszett. A kis vízbefult tetemét nagysokára Lehocky Molnár találta meg.

— **Halálozás.** Dózsay Rózsika élete 18-ik évében, folyó hó 29-én éjjeli 1 órakor, hosszú szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után elhunyt. A megboldogult hült teteme folyó hó 30-án délután fél 4 órakor fog a Mária Teréziáról nevezett egyházban az Urnak bemutatni.

— **Lépfenés állatsereglet Bácsföldváron.** Rioglandó állatseregletében Bácsföldváron mult vasárnap 1 puma, 2 jeges medve, 1 fekete medve lépfenés tünetek közt megdöglött. Az állattulajdonos állítása szerint Obecsen tartózkodásuk alatt az állatok egy döglött ló húsát fogyasztották el, mely állat, mint a vizsgálatokból kitűnt, lépfenésbe hullott el. Azonkívül beteg még mindig az állatkert diszpédánnya egy nagy leopárd. Az állatkert tulajdonosa érzékeny anyagi kárt szenvedett.

— **Névmagyarosítás.** A m. kir. belügyminiszter Bergel Sándor zentai lakos családi nevének „Balog”-ra kért átváltoztatását megengedte.

— **Égő erdő.** A város tulajdonát képező hajdújárasi sarj-erdőben kigyuladt és leégett egy holdnyi területű akácös. A csendőrség megállapította, hogy az akácösben két ismeretlen ember járt, ezek ott pálcának alkalmas fákat kerestek s közben cigarettáztak is. Az eldobott cigarettától pedig tüzet fogott a száraz avar. A csendőrség keresi a gondatlan idegeneket.

— **Uj aranypénz.** A hivatalos lap közli, hogy a 20 és 10 koronás arany értékerméken kívül száz koronás arany értékerméket fognak verni. Az új 100 koronás átmérője 37 milliméter lesz, forgalmi súlya pedig 33,8 gramm. A képlapra a király mellképe, a veretés évszáma és a 20 és 10 koronáson levő körirat jön, a hátlapra pedig a következő körirat: „Megkoronázásának 40-ik évfordulójára” és folytatásul az 1867—1907. évszámok, a rajz alá pedig az értékjelzés: 100 korona.

— **Különös kívánság.** Kisírt szemű asszony állított be tegnap egy szomszéd falubeli anyakönyvvezető hivatalba.

— **Tekintetes uram!** — mondta illő szemtörülgetés után. — Imhol ni, írja be; meghalt szegény pára, pedig semmi baja sem volt, csak sirt öt nap óta...

— **Kicsoda?** — kérdi a jegyző.  
— **Ez a csöppség itt a kosárban** — feleli az asszony a kezében levő kosárra mutatva.

— **Hát miért hozta ide?**  
— **Hát hogy bele tegyék az anyakönyvbe.**

— **Rendőri hírek.** Sebesiesen az éjjel Bacsics Kajetántól 14 lúdat, Vujkovic Lukástól 12 csirkét lopott el két ismeretlen alak. Megakarták dézsmálni Vidakovic János baromfi állományát is, de itt észrevették őket és kerekét oldották. — Mikovic Józseftől ma délelőtt ellopták feketére fényezett biciklijét, amiközben a tulajdonosa bent járt a postán.

## Lómészárszék Szabadkán.

A lovak dicsőségének a napja lejárt, vagy fölkel. Mondhatjuk, hogy mátol fogva a szarvasmarhák sorába süllyedtek; mondhatnánk azonban úgy is, hogy mátol fogva Szabadkán is elvesztették a szarvasmarhák azon kizárólagos jogukat, hogy csak ők szolgálhassanak táplálékkul az emberi nemnek.

A belügyminiszter ugyanis helyben hagyta a rendőrhatalóság határozatát, melylyel Alacker szabadkai mészárosnak a lóhús árulását megengedte.

Alacker valószínűleg csak télire nyitja meg a mészárszékét. A szabadkai szegényeknek pedig nem kell irtóznok a lóhústól, mert az csak valamivel édesebb a marhahusnál. Egy kis sóval több azonban mindent pótol.

Valószínű különben az is, hogy az első szabadkai lóhús mészárszéknek a főcélja a lóhús kivitele lesz. Ilyen mészárszék van Kolozsvárott és ott a legnagyobb sikerrel működik.

**Az összes tanintézetekben használandó**

## — tankönyvek —

füzetek, író- és rajzszerkek, előírás szerint

legalkalmasabban beszerezhetőek

## Heumann Mór

könyv- papír- és írószerkereskedésében

**Szabadkán.** Főltér, Radics-féle ház, a Szent-háromszággal szemben.

## Borzalmas öngyilkosság.

Ma egy szerencsétlen, elmében megháborodott nő dobta el magától Isten legbecesebb ajándékát, az életet. Úgy mondják, hogy a szerencsétlen nő elméje az alkohol tulságos élvezésétől zavarodott meg.

A legborzasztóbb azonban tettében az, hogy öngyilkosságával megölte méhének magzatát is, melyet tettének elkövetése közben szült meg.

A szerencsétlen nőt Tarnay Katalinnak hívják s a VI körű 344. számú házban lakott.

Tegnap délután magára zárta szobájának az ajtaját s a mestergerendára felakasztotta magát. A halállal való vívódása közben megszülte több hónapos méhmagzatát.

Estefelé a házbéliek be akartak menni a szobájába. Tudták, hogy a nő ott a szobában van. Minthogy az ajtó belülről be volt csukva, rosszat sejtettek s feltörték az ajtót.

A nő holtan, megdermedve függött a mestergerendán, alatta a formátlan méhmagzattal. Hulláját a bajainak nevezett temető hullaházába szállították, ahol ma délután boncolták föl.

## TANÜGY.

— **Az állami felsőbb leányiskolai beiratások** szeptember hó 2-án, 3-án, 4-én és 5-én délelőtt 9—12-ig lesznek az állami tanítónőképző intézet földszinti helyiségeiben (Damjanich-utca). Tudakozódhatni már mátol fogva lehet naponként délelőtt 10—11-ig ugyanott.

— **Beiratások a gimnáziumban.** Homor főigazgató intézkedése szerint, mert elseje vasárnapra esik, beiratások ezen a napon nem lesznek, hanem csak másodikkán folytatódnak.

— **A bajai áll. tanítóképzőben** szept. 2-án a gyakorió népiskolai tanulók beírása s javítóvizsgálatok, szept. 3-án a szabályszerűen felvett I. és II. oszt. tanítónövendékek jelentkezése, beírása és elszállásolása, szept. 4-én a szabályszerűen felvett III. és IV. oszt. tanítónövendékek jelentkezése, beírása és elszállásolása, d. u. orvosi szemvizsgálat s a zenei hallás megvizsgálása, szept. 5-én az iskolaév ünnepélyes megnyitása, szept. 6-án rendes tanítás.

## REGÉNY.

### A falu szépe.

— Angol regény. —

61

— De igen! A lábacskaik meg rózsaszínűek voltak. Mit szólnak ehhez?

— Hogy nem is macska volt, jegyente meg az egyik ur.

— Hogy ő maga az, kiáltott közbe Guszi kisasszony. A ruhája cserezesnyelű s a macskatermeszetét sem tagadhatja le.

— Hamis, hamis! Megmagyarázzam? Altalános beleegyezés.

— Nem nagyon éleselműjük, kezdé Catchpoolné leereszkedően. Hát még senki sem látott önök közül fekete cserezesnyét, vagy fehér rózsát?

— Ohó! nyögte az ellenfél. Ilyen egyszerű! Ezért adósa maradok...

— A fél guineával nem marad adósom, szólalt meg a háziasszony, nyitott tenyerét kinyújtva. Középfizetés a jelszó.

Ezen megjegyzés viharos tetszést keltett, melyet Peggi annyira nem értett meg, hogy a humor iránti érzéketlenséggel vádolta magát. Később kellett megtudnia, mért keltett ez az éle oly nagy visszhangot.

Nem sokára asztalt bontottak s a nők a társalgóba vonultak. A menyecske nagy szemeket meresztett, látva, hogy a nők cigarettára gyujtanak. A dohányzásban csak Peggi és Scherlokék nem vettek részt.

— Majd megtanulja, kiáltozta Catchpoolné. Evés után meg sem tudók lenni cigarettá nélkül, — ez az én békepipám. A spanyol- és orosz nők valamennyien dohányoznak, mért ne dohányoznánk mi? Csak minálunk ósdiak, kicsinyeskedők.

— Ne állítsd föl ily általánosságban a tételt, rikácsolt Guszi kisasszony. Eu igazán

nem vagyok ósdi, a legrosszabb barátnőm sem vádolhatna meg ilyesmivel.

Óriási vidámság.

— Kedves Goringném, ön ma egyszerűen édes, jegyezte meg Catchpoolné. Bár csak én is viselhetnék fehéret! De izlésem szerint csak a nagyon fiataloknak és a véneknek áll jól! Ugy örülök, hogy énekel.

— Énekelni? Én? Éppenséggel nem.

— De hiszen Károly mondta.

Ki jogosította föl, hogy Goringet egyszerűen Károlynak nevezze?

— Csak a templomi énekkarban énekeltem.

— Nekünk meg az operette-zene tesz szik, jelentette ki Catchpoolné, bátorító fejbólintással, amiközben cigarettázva egy alacsony szofára Paradisoné mellé ült, ahol buzgó suttogásba fogtak.

A magára maradt Peggi társaság után tekintett körül. Scherlokne és leánya az ablakmélyedésben állottak, majd az órára, majd az ajtóra pillantva, mint két, a börtönből megszabadulást váró fogoly. Peggi hozzájuk csatlakozott. Egyikük sem szivarzott, ami bizonyos közösséget teremtett közöttük.

— Nem borzasztó-e! suttogta az idősebb nő tágranyított szemekkel. Elhunyt férjemnek az első unokanővére, s ezért rokonai érzelmek vonzottak ide, mert ilyesmirel: fogadni, étellekkel dobálódzni, szivarozni, fogalmam sem volt. Meg kell vallanom, hogy szegyenek a cselédség szemeközé nézni. A kocsiakat várjuk, — szerencse, hogy már tíz órára visszarendeltem, mert az éjszakai levegő ártalmas.

— De hát nem elragadó Catchpoolné? kérde Peggi meglepődve. A férjem nagyra becsüli.

— És mert a férje szép megjelenés, valószínűleg Catchpoolné meg őt becsüli nagyra, vetette oda Sherlokne kifejezéstelen. A férfiaknak sokszor tetszenek az ilyen kifestett teremtmények. Az én véleményem...

(Folyt. köv.)

## Hirdetéseket

árszabályzat szerint

felvesz a kiadóhivatal

**SZABADKÁN,**  
Rákóczi-utca 20. sz.

és

**FILOY JENŐ**

papirkereskedő

Damjanich-utca 106. sz.

**Aki pontos órát akar**  
vásároljon 2 évi jótállás mellett  
**Schwáb József** műórásnál  
Szabadkán,  
Rudics-utca, Kunetz-ház.

Raktáron tart másodpernyi pontossággal járó órákat, a világhírű **Schaffhausen, Omega, Intact, Billodes** szerkezettel. **Roskopf** órák 5 koronától kezdve. — Bel- és külföldön szerzett tapasztalatom képesít bármely szerkezeti órák jótállás mellett javítására. Chronometereket, ütő aranyórákat is javítok. Inga- és ébresztőórák, arany és ezüstneműek nagy raktára. Ingaórákat házhoz szállítatok. 13-40-33

**Szabadka legkedveltebb órászíjlete!**

Jutányos árak. Lelkiismeretes kiszolgálás.  
Régi arany- és ezüstneműek megvételnek.

## Figyelem!

Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérebeadni, venni vagy bérebe venni szándékozik, valamint **olcsó**

### pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magánügyeikről vagy cégekről és vállalatokról

### hiteltudósítást

kiván, aki okmányokat beszerezni, címeiket iratni kíván, továbbá

### hirdetéseket

feladni, az forduljon kizárólag:

### az Általános Forgalmi és Hiteltudósító intézethez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben, ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik. 92-9

## Figyelem!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására juttatni, hogy szeptember hó 1-től huszeműeket leszállított áron fogom eladni és pedig:

Leveshus	1 kor.	20 fill.
Sütnivaló	1 "	28 "
Borju eleje	1 "	48 "
" hátulja	1 "	68 "

**Tary Mihály** mészáros

a volt postával szemben, özv. Kolarics-ház.

## Állást keres

fűszer- és vas-kereskedő cégnél azonnali belépésre **Zámbo József Csantavér.**

## Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy bátyám **Róth Nándor** megbetegedése folytán vezetése alatt álló

### lakásközvetítő vállalatát

a mai napon átvettem, miért is a n. é. közönséget tisztelettel kérem, hogy mindennemű **lakás bérebeadás** vagy **bérbévevessel** ezentul hozzám fordulni szíveskedjék.

Tisztelettel

Telefon 54.

**Róth Vilmos**

Szabadka, Prokes-ház.

### Kereskedők

részére szükséges pénztári béreik 100 lappal, számozva és fizetve 100 darab 16 kor.

### Jegyzékek

égyfelirat nélkül 100 darabonként 30 filléért kaphatók a:

Szabadkai Nyomda-

és

Hirlapkiadó-vállalat

mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

Keresztény szociális egyesületi

**TAGSÁGI KÖNYVECSKÉK**

magyar-bunyevác szöveggel

KAPHATÓK:

a Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalatnál.

10 darab ára 1 korona,

50 darab 4 kor. 50 fill., 100 darab 8 kor.

## Keresztényszociális röpiratok:

**A szociáldemokrácia.** Képek a szociáldemokrata szentek életéből. Irta: dr. Nagy János. Kitűnően mutatja be azokat a képeket, melyeket a vezér urak rajzoltak egymásról. 10 darab 50 fillér, 100 darab 4 korona.

## A keresztény szocializmusról.

Irta: Benyács István. Ára 60 fillér.

## A kézműveskérdés.

Irta dr. Pados Gábor. — Ára 50 fillér.

## Mit kell tudnunk.

Irta Szalánczy A. Kérdésekben és feleletekben adja a szocializmus elemi ismereteit és részletes utasítást egyletalakításhoz. Ára 30 fillér.

## Korunk sebe és a nyomor

Irta Huszár Károly. A szociáldemokrata program rövid, csattanós cáfolata és a szociáldemokrata vezérek leleplezése. Ára 30 fill.

## A társadalmunk vezérfonala

erkölcsi és nemzeti alapon. Irta dr. Lukácsi György. Megadja a gyakorlati működéshez elkerülhetetlen szükséges elméleti alapot. Ára 1 korona.

## Szózat a magyar néphez.

Irta Velics Antal. Keresztény szociális irányelmék a tanultabb közönség számára. Ára 10 fill. 20 drb ára 1 korona.

## Le az álarccal.

Irta Haller István. Kérdés- és feleletformában letárgyalja az összes szociáldemokrata hazugságokat, vezéreiknek saját szavait idézve. Ára 10 fillér.

## Zsidóméreg.

Irta Huszár Károly. A Talmud népies ismertetése eredeti idézetekkel. Ára 30 fillér.

## Keresztény-szocialista program.

Elfogadta a Keresztény Szociális Egyesületek Országos Szövetségének Budapesten 1905 október 15-én tartott II. kongresszusa. (Magyar, német és tót nyelven.) 10 darab ára 20 fillér, 100 darab ára 1 kor. 50 fill., 500 darab ára 5 korona.

## Kaphatók az Igaz Szó kiadóhivatalában

Budapest VIII., Szentkirály-u. 28.